

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОХТИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

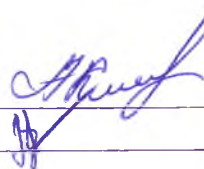
Заступник директора
з навчально-виховної роботи
 Олена Гавриш
30. 08. 202_року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Організаційно- економічні основи газового
господарства

Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Освітньо-професійна програма	Монтаж, обслуговування устаткування і систем газопостачання
Форма навчання	денна
Загальна кількість годин / кредитів ECTS	60 годин / 2 кредити
Характеристика навчальної дисципліни	вибіркова
Форма семестрового контролю	залік
Мова викладання	українська
Інформація про викладача, контактна інформація	Рудиченко Зульфія Шарібнурівна, викладач економічних дисциплін, викладач вищої категорії Робоче місце: м. Охтирка, вул. Сумська, 46, навчальна аудиторія 28, 066-354-36-49 E-mail: 1973HoMjaK@gmail.com
Розміщення курсу	

Силабус розглянуто на засіданні циклової комісії економічних спеціальностей
Протокол № 1 від 30 08 202_року

Голова циклової комісії
Викладач

Анна КОГУТ
Зульфія РУДИЧЕНКО

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни	Метою вивчення дисципліни "Організаційно- економічні основи газового господарства" є вивчення закономірностей ринкової економіки. У межах дисципліни викладаються теоретичні, методичні та прикладні питання, пов'язані з нормуванням та організацією оплати праці в процесі діяльності сучасних підприємств. Головною метою навчальної дисципліни є формування у майбутніх спеціалістів розуміння концептуальних основ нормування праці в сучасних умовах, використання сучасних форм та систем оплати праці діяльності підприємств.
Завдання вивчення дисципліни	Основним завданням викладання дисципліни є формування комплексу теоретичних знань і вмінь щодо розробки та здійснення раціональної організації праці персоналу, нормування та оплати праці, які б забезпечували високу ефективність роботи персоналу. Для досягнення визначеної мети в процесі викладання навчальної дисципліни необхідно вирішити такі завдання: сформувати у студентів цілісну систему знань про організацію оплати праці на підприємстві та основні методи нормування праці; навчити застосовувати економіко-математичні методи в нормуванні праці; навчити визначати та застосовувати різні форми та системи оплати праці; виявляти переваги та недоліки різних форм оплати праці

2. КОМПЕТЕНЦІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Загальні компетентності	ЗК 5 Здатність обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел. ЗК 6 Здатність спілкуватися державною мовою, як усно, так і письмово. ЗК 8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	ФК12 Здатність планувати та реалізовувати заходи з обслуговування діючих систем газопостачання
Програмні результати навчання:	
Результати навчання	ПРН 17 Застосовуючи економічні розрахунки, приймати ефективні управлінські і технічні рішення.

3. ПЕРЕКВІЗИТИ

Передумова для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами «Основи правознавства», «Економічна теорія»

4. ПОСТРЕКВІЗИТИ

Після набуття теоретичних знань та практичних навичок з дисципліни переходити до вивчення наступних дисциплін: «Економіка і планування галузі», «Експлуатація устаткування і систем газопостачання», «Охорона праці в галузі».

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви змістовних модулів, тем	Всього годин	Аудиторні			Само- стійна робота
			лекції	практи-	семіна- рські	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
1	Основи нормування праці	8	2		2	4
2	Методи вивчення трудових процесів та витрат робочого часу	8	2	2		4
3	Методи розрахунку норм праці	8	1	2		5
4	Нормативні матеріали	6	1			5
Всього по модулю		30	6	4	2	18
Модуль 2						
5	Організація оплати праці	10	2		2	6
6	Тарифна система оплати праці	10	2		2	6
7	Форми та системи оплати праці	10	2	2		6
Всього по модулю		30	6	2	4	18
Всього		60	12	6	6	36

6. ТЕМИ ТА ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ З/П	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1		
1	Основи нормування праці 1. Сутність та зміст нормування праці 2. Функції норм праці 3. Класифікація норм праці	2
2	Методи вивчення трудових процесів та витрат робочого часу 1. Поняття робочого часу 2. Класифікація витрат робочого часу 3. Методи вивчення витрат робочого часу (фотографія робочого часу, хронометраж)	2
3	Методи розрахунку норм праці 1. Аналітичний метод 2. Дослідно-статистичний метод 3. Особливості нормування основного та допоміжного часу	1
4	Нормативні матеріали 1. Сутність та види нормативних матеріалів 2. Вимоги до нормативних матеріалів	1
Модуль 2		
5	Організація оплати праці 1. Сутність та основні функції заробітної плати 2. Принципи організації оплати праці 3. Регулювання оплати праці	2
6	Тарифна система оплати праці 1. Тарифна система та її значення	2

	2. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників та його застосування 3. Тарифні сітки, їх роль в організації заробітної плати. 4. Тарифні ставки робітників 5. Доплати та надбавки 6. Удосконалення тарифної системи	
7	Форми та системи оплати праці 1. Загальні поняття систем оплати праці. 2. Відрядна форма оплати праці. 3. Погодинна форма оплати праці. 4. Оплата праці в бригадах. 5. Організація преміювання робітників. 6. Участь робітників у прибутку. 7. Оплата праці державних службовців	2
	Разом	12

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Проведення фотографії робочого часу на одному з видів трудових процесів в газовому господарстві	2
2	Розрахунок норм праці на підприємствах газового господарства	2
3	Визначення заробітної плати на основі відрядної та погодинної форми оплати праці	2
	Разом	6

8. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Роль нормування праці в економіці.	2
2	Форми оплати праці. Системи оплати праці, їх коротка характеристика.	2
3	Умови застосування відрядної та погодинної системи оплати праці. Рівень контролю при відрядній та погодинній оплаті праці.	2
	Разом	6

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Вид навчальної діяльності	Форма контролю	Кількість годин
1	Задачі нормування праці. Види норм та нормативів.	Самостійна робота з навчально методичною літературою	Усне опитування Підготовка презентацій	4
2	Основні методи нормування праці. Послідовність розрахунку норм часу.	Самостійна робота з навчально методичною літературою	Усне опитування Підготовка презентацій	4
3	Застосування економіко-математичних методів у нормуванні праці	Самостійна робота з навчально методичною літературою	Усне опитування Підготовка презентацій	5

4	Вплив ринкових перетворень в Україні на нормування праці	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	Усне опитування Підготовка презентацій	5
5	Відрядна система оплати праці різновиди цієї системи.	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	Усне опитування Підготовка презентацій	6
6	Погодинна система оплати праці різновиди цієї системи.	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	Усне опитування Підготовка презентацій	6
7	Тарифна та безтарифна оплата праці. Переваги та недоліки. Номінальна та реальна заробітна плата	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	Усне опитування Підготовка презентацій	6
	Разом			36

10. ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю:

- **Поточний** - фронтальне опитування, відтворення виробничих ситуацій.
- **Модульний** - комп'ютерне тестування
- **Підсумковий** - залік

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання знань студентів з дисципліни здійснюється за національною чотирибальною шкалою.

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно» («5»)	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється у повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Студент активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
«Добре» («4»)	Оцінюється завдання, що містить відповідні, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Студент активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточні, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
«Задовільно» («3»)	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання

	лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти, події, робити висновки, але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача. Дає не повні відповіді на заняттях.
«Незадовільно» («2»)	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповідні на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітленні неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущенні суттєві помилки.

12.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Білоконенко В. І. Нормування праці : конспект лекцій для студентів усіх форм навчання / В. І. Білоконенко. – Х. : ХДЕУ, 2004. – 139 с.
2. Грішнова О. А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник / О. А. Грішнова. – К. : Знання, 2006. – 559 с.
3. Діхтярь Л.І. Нормування праці та кошторис. Конспект лекцій – НМЦ, 2008
4. Економіка праці і соціально-трудові відносини : конспект лекцій/ Є. П. Кожанова, О. О. Титар, В. І. Білоконенко та ін. – Х. : ХНЕУ 2004.– 282 с.
5. Лепейко Т. І. Економіка праці : навч. посібн. / Т. І. Лепейко, Т. С. Шапошнікова, О. В. Толстікова. – Х. : ХНЕУ, 2006. – 214 с.
5. Пилипенко С. М. Економіка праці : навч. посібн. / С. М. Пилипенко, А. А. Пилипенко. – Х.: ХДЕУ, 2001. – 226 с..
6. Про оплату праці : Закон України // У кн.: Закони України. Том 26. – К. : Ін-т законодавства. – С. 210–218.

Допоміжна

7. Буряк П. Ю. Економіка праці й соціально-трудові відносини : навч. посібн. / П. Ю. Буряк, Б. А. Карпінський, М. І. Григорєва. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 440 с.
8. Колот А. М. Оплата праці на підприємстві: організація тавдосконалення. / А. М. Колот. – К. : Праця, 1997. – 240 с.

Ресурси мережі Internet

9. ЛігаБізнесІнформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.liga.net.
10. Макроекономічна ситуація, поточні тенденції періоду (завідповідні періоди) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bank.gov.ua.
11. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua.
12. Сайт вільної енциклопедії Вікіпедія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ru.wikipedia.org/wiki>.
13. Українське право [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrpravo.com.
14. Сервер Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

13. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента за якість викладення та опанування навчального матеріалу, прозорість оцінювання, дотримання принципів академічної доброчесності. Середовище на заняттях є дружнім та відкритим до конструктивної критики.

Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі усного опитування (за пропущені лекції) та виконання розрахункового завдання (за пропущене практичне заняття). Строк здачі – два тижні.

Дотримання академічної доброчесності студентами передбачає: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність. Політика оцінювання відображена в пункті 11 даного силабусу.